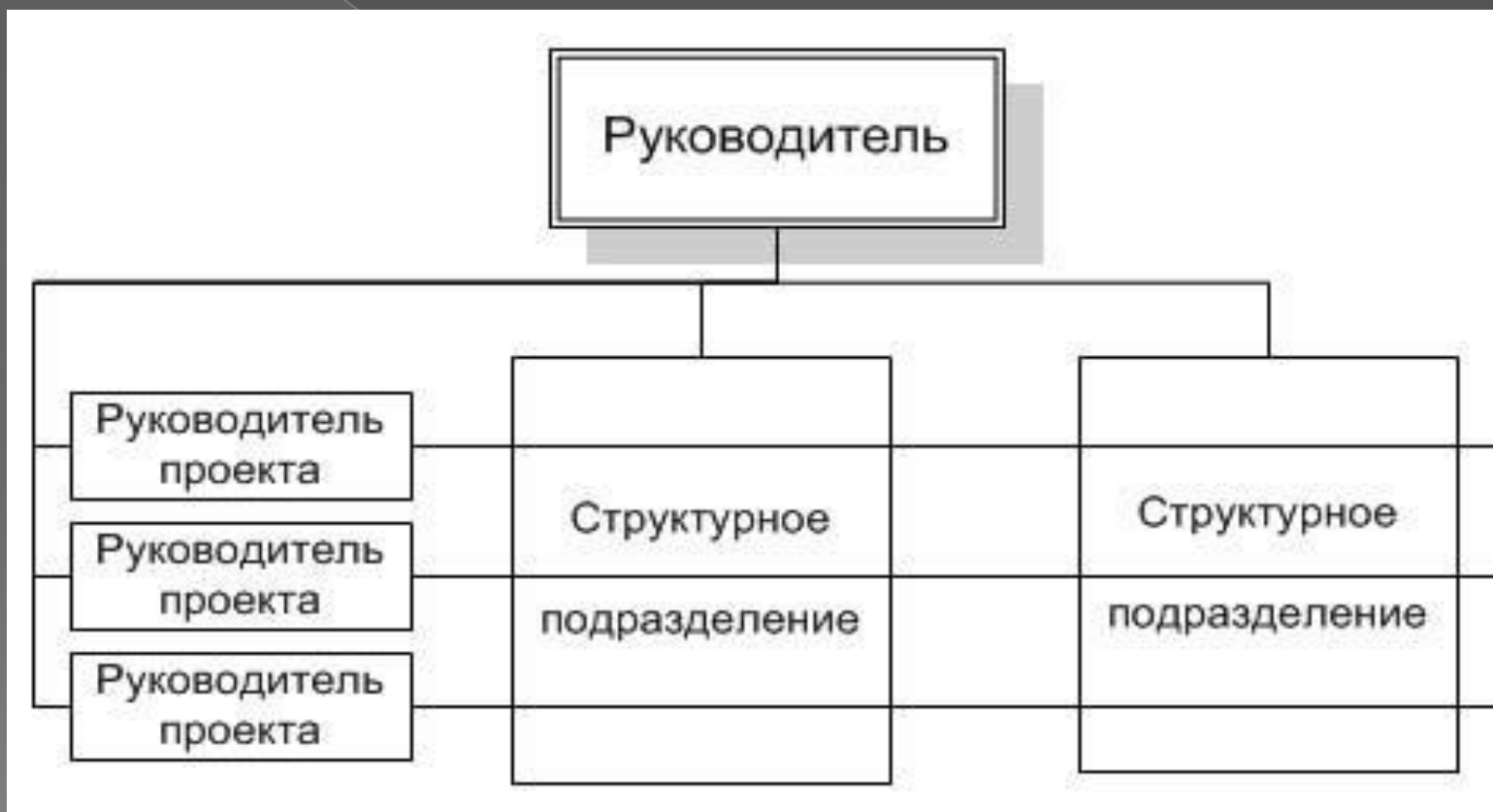

Матрицалық ұйымдастырушылық құрылым

**Орындағандар: Тұрлыбай Л.М.
Қомшабай А.С.**

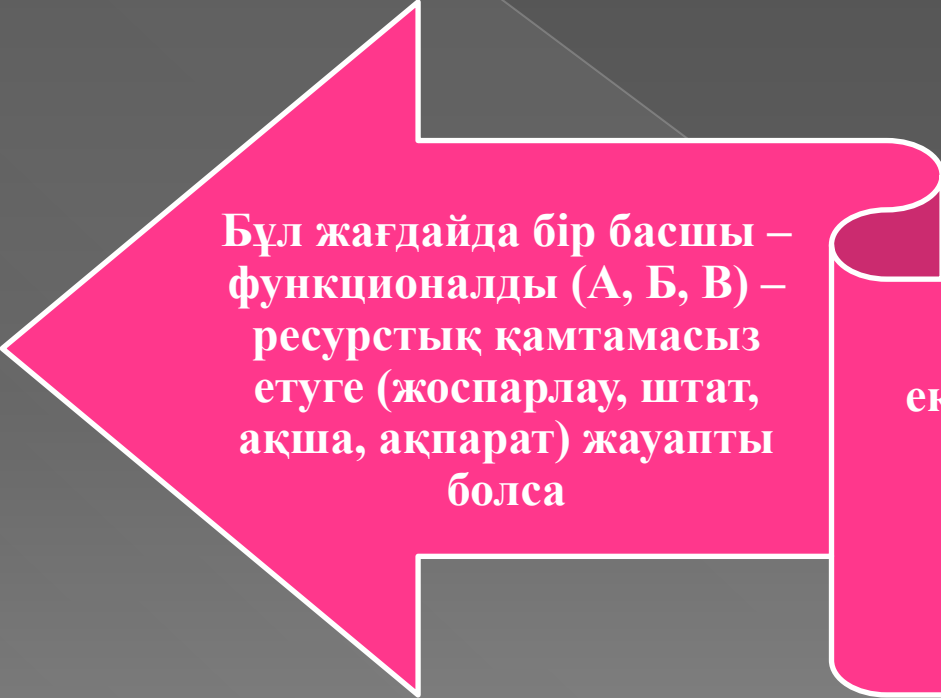
Тексерген: Тасжарғанов С.И.

Басқарудың матрицалық құрылымы қос бағыну қағидасы бойынша құрылған тор құрылым болып табылады. Бұл басқарудың заманауи тиімді типі болып табылады.

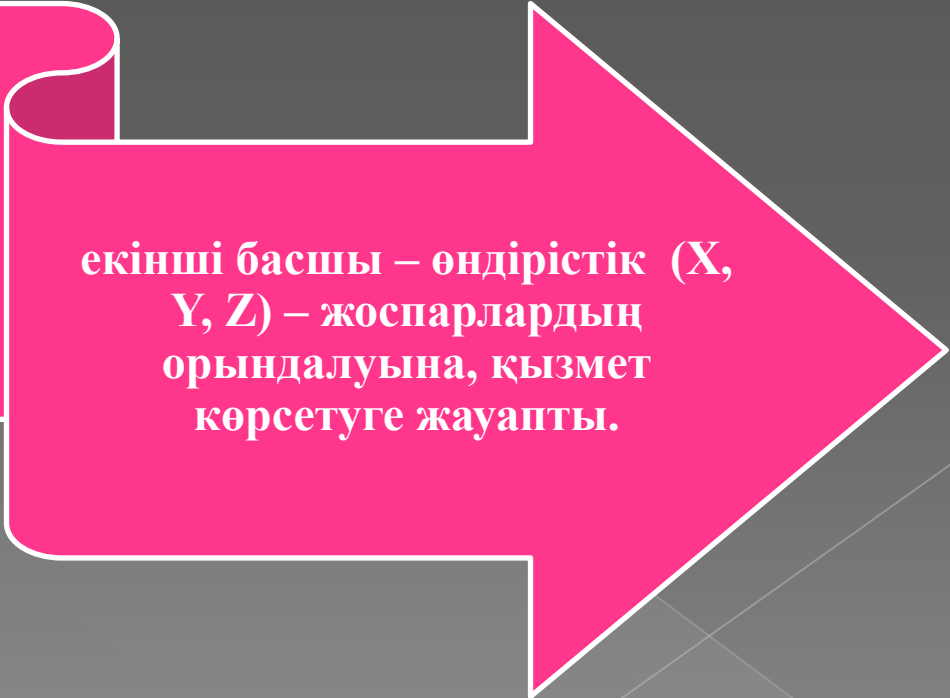

Сурет 1. Басқарудың матрицалық құрылымы

Матрицалық құрылымның айырмашылығы жұмысшыда бірмезетте екі басшының болуы, олардың өкілеттігі бірдей, яғни оларға бірдей жұмыстың нәтижесі бойынша есеп береді.

Бұл жағдайда бір басшы – функционалды (А, Б, В) – ресурстық қамтамасыз етуге (жоспарлау, штат, ақша, ақпарат) жауапты болса

екінші басшы – өндірістік (Х, Y, Z) – жоспарлардың орындалуына, қызмет көрсетуге жауапты.

Матрицалық құрылымдар алуан түрлі

жобаны басқару

уақытша мақсатты топ

тұрақты кешенді топ

Маңызды болып функционалды және өндірістік менеджерлердің арасындағы құқықтар мен жауапкершіліктің теңдігін қамтамасыз ету табылады. Матрицалық құрылымның артықшылықтары мен кемшіліктері кесте 2 көрсетілген .

Кесте 2. Матрицалық құрылымның артықшылықтары мен кемшіліктері

Артықшылықтар	Кемшіліктер
Ұйымның ішкі және сыртқы ортасы өзгерістерінде оперативті маневрлеу мүмкіндігі	Екі басшының арасындағы бөлімшенің жұмысы үшін құқықтар мен жауапкершіліктің нақты бөлінбеуі
Басшыға түсетін салмақтың қысқаруы, стратегиялық мақсаттарды ойлауға уақыттың пайда болуы	Әртүрлі деңгейдегі басшылар арасында жанжалдардың пайда болуы
Бірнеше жобаларды іске асыруда ресурстарды маневрлеудің икемділігі және жылдамдығы	Басқару персоналдарына шығындардың артуы
Сұраныстың динамикасына жақсы бағдар	Маман екі бірдей басшыдан бұйрықтар мен жарлықтар алған жағдайда әр түрлі келіспеушіліктер, коммуникация жүйесінің бұзылуы, жұмыс бағытында үйлесімсіздіктің туындауы көбейе түсуі мүмкін
Инновацияны енгізуде барлық деңгейдегі басшыларды мотивациялау	

Жетістіктері:

алдымен
кадрлардың және
өндірістік
потенциалдың
тиімді
пайдаланылуы;

психологиялық,
профессионалды-
квалификациялық
қасиеттер
бойынша
жинақтау жолы
арқылы коллектив
қызметкерлердің
оптимизациясы;

жаңа
тапсырмаларды
шешу кезіндегі
коллектив
құрылысының
динамикалық
қайта құрудың
мүмкіндіктері;

Жетіспеушіліктері:

құрылымның
аса жоғары
қымбаттылығы.

алғашқы топтар
құрылысының
периодты
бұзылуының
қажеттілігі,
конфликттің өсу
мүмкіндігі;

программалаудың
өзгеруіне
байланысты
жұмысшыларды
қайта аса
радикалды және
мерзімдік
біліктірудің қажеті;

жоспарлаудың
күрделілігі бөлек
жобалар бойынша
жұмысты бастау
және аяқтаудың
біріктіру қажетті
лігі;

- Қолдану облысы:
- — Күрделі техникалық жаңа қатарды игеру, тығыз мерзімде ғылыми бұйымдарды, конъюнктурлық тербелу рыногына тез арада көңіл аудару және технологиялық жаңалықтарды енгізу қажет;
- — Мемлекеттің экономикалық, саясаттық, қорғаныс мүдделерін қорғайтын кәсіпорындар

Матрицалық құрылым екі құрылымды

линиялық-
функционалдық және
бағдарламалық-
мақсаттық
құрылымдарды
үйлестіру жолымен
ұйымдастырылады

• Бірінші құрылымға сәйкес ұйымдағы жекелеген қызмет салалары, ғылыми-зерттеу, конструкторлық іздестіру, тәжірибелік өндіріс, сынау т.б. бойынша басқару ісі құрылады. Линиялық құрылымдағы басқару қарым-қатынасы тікелей байланыс түрінде қалыптасады.

бағдарламаларды
басқару
ұйымдастырылады

• Бағдарламаларды басқаруды қамтамасыз ету үшін бағдарлама басшысы тағайындалады. Бағдарлама басшысы — бұл типтегі басшы. Ол бір проблема (бағдарлама) бойынша жұмыс істейтін ұйым басшысы секілді басқаруды қамтамасыз етеді. Оның мақсаты — ұйым ішіндегі кедергілерді жеңу, линиялық құрылым элементтердегі туындайтын мүдде қайшылықтарын жою.

Назарларыңызға рахмет!